

ERDÉLYI GAZDA

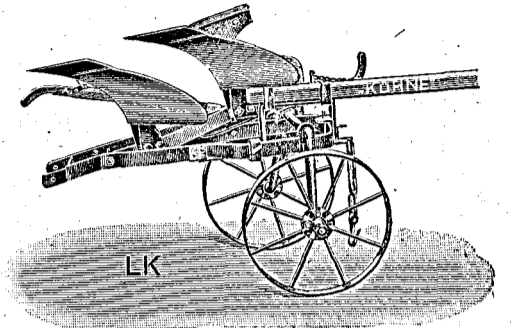
XLIII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1911. Julius 30.

31. SZÁM.

Mindennemü talajmivelő eszközöket, új 8 vasu kultivátorokat, tölgyűrüs „Mosoni Drill” és kanalas „Vera II”

— hirneves sorvetőgépeket,

rostákat és konkolyozókat, szüretelő és tejgazdasági eszközöket

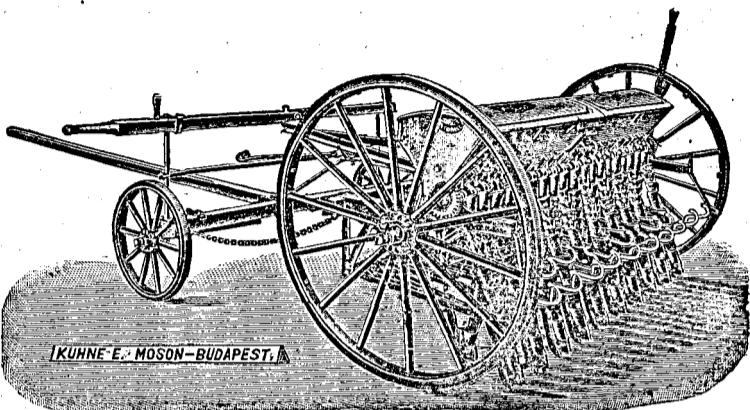
elismert elsőrendü kivitelben szállit:

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. MOSONBAN.

Főraktár: BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRUT 57a.

Tarlóhántásra: „OSBORNE-BUMPER” tárcsásboronák, javított szerkezetü négyes ekék.

2012

Gazdasági tanintézetet végzett segédtsizt, ki a magyar, német és román nyelvet bírja,

a cukorrépa termelés és állattenyésztésben

gyakorlata van és állandó nyugdíj-jogosult szolgálatra reflektál,

felvétetik.

Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal együtt a botfalusi cukorgyár címére

Botfalu intézendők. 2604

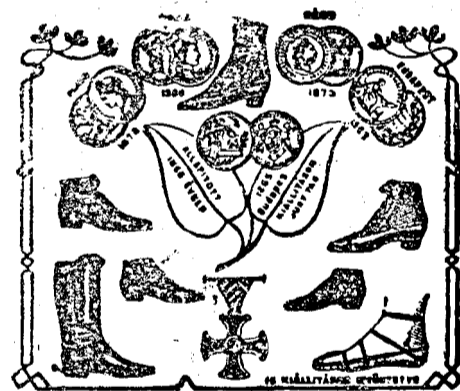
Az állás f. év. szeptember hóban foglalandó el.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPIŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy hasznáit, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

Gazdatársaink sz. figyelmébe ajánljuk, hogy

rézgálicot,

rézkénport,

permetezőket.

kénporfuvókat,

cséplési szenet,

zsákokat,

ponyvákat,

olajokat

2336 II

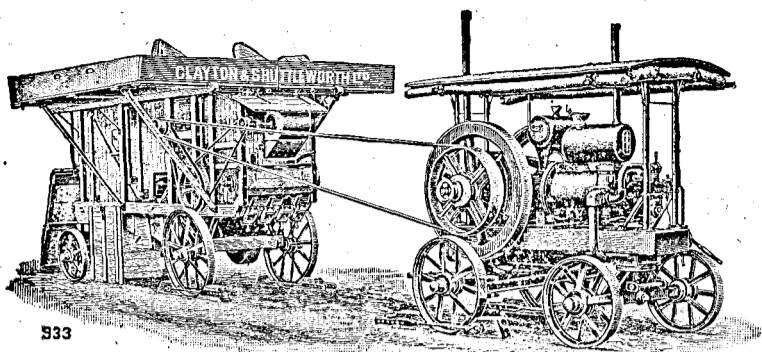
továbbá

műtrágyát

:: állandóan raktáron tartunk s legjutányosabban szállitunk. ::

Tessék ajánlatot kérni

Székely Gazdák Szövetkezete Marosvásárhely.

933

Kolozsvárt nagy raktár.

Mérnök látogatás
díjtalan!

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képviselete.

Nyersolajmotorok,
Szivógázmotorok,
Benzinmotorok

és

Kenő olajok.

Erdeleyi Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
 Dr. Osztián Olivér és Társai
Ferenc József-ut 31 Szám
 Sürgönycim: Coloniale Kolozsvár.
 Telefon interurban: 994. SZ.

2485

**Műszaki
cikkek.**

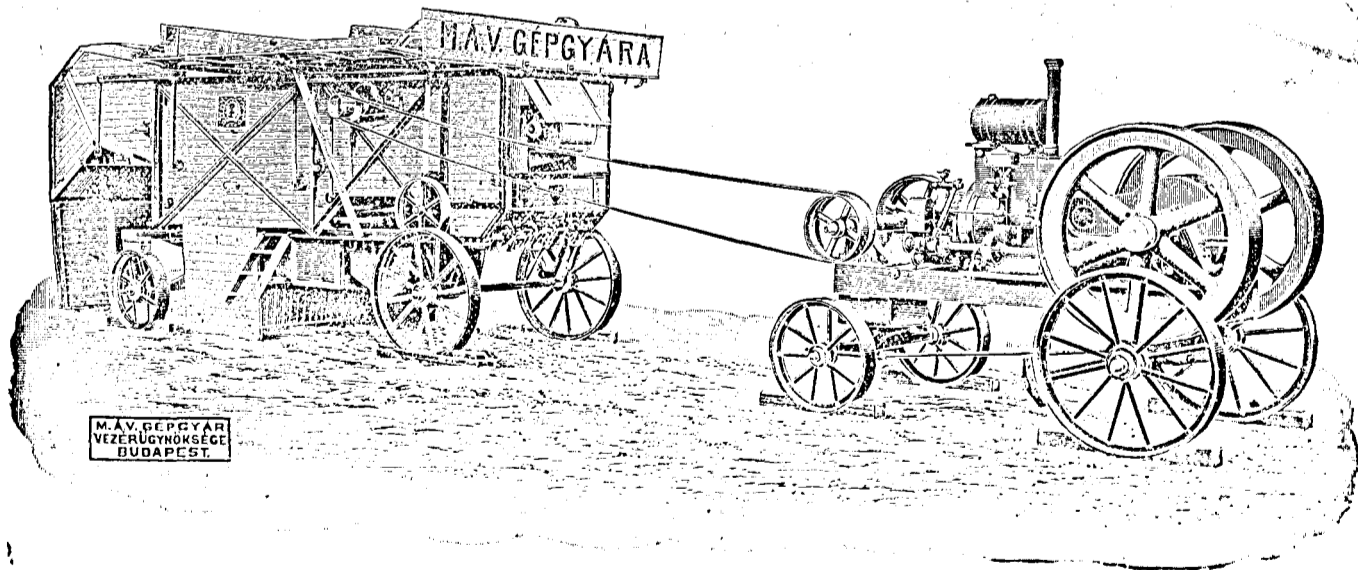
Kérjen ajánlatot!

Legujabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

túlszárnyalnak minden más gyártmányt.

2021

M.A.V. GÉPGYÁR
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETESI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Egyet-mást a felsőbb mezőgazdasági szakoktatásról. <i>Dr. Seyfried Károly.</i>	367
A kolozsvári gazdasági akadémia évzáró ünnepélye. (I.)	368
A romániai tanulmány-út.	370
Sörárpa- és komlókiállítás. (I.)	371
Tenyészállatdíjazások. (I.)	371
Allami népszerűítő gazdasági akciók Magyarországon	371
Komlótermés kilátások. — r — s dr.	372
Egyleti élet.	372
Vegyes közlemények.	373
Hirdetések.	

Egyet-mást a felsőbb mezőgazdasági szakoktatásról.

Irta: *Dr. Seyfried Károly.*

III.

Ha már most azt a kérdést tesszük fel: képes-e egyúttal a felsőbb szakoktatás intelligens mezőgazdát is nevelni? akkor, hogy helyes feleletet adhassunk, elsősorban tisztában kell lennünk azzal, mit értünk intelligens mezőgazda alatt? Azt hiszem könnyű a felelet, mert intelligens mezőgazda alatt olyan egyént kell értenünk, aki úgy általános, mint szakmiveltetés tekintetében megállja a helyét; aki nemcsak a kezelésében levő gazdaságot tudja jól vezetni, hanem magasabb szempontoknak is megfelel, amennyiben a társadalom gazdasági életére is kedvező hatást igyekszik gyakorolni; aki tehát saját személyének a képviselője mellett azt a feladatot is képes betölteni, mely a mezőgazdaság, mint legfontosabb emberi foglalkozás magasabb mivoltában találja eredetét. Még azt is ide kell iktatnunk, hogy a művelt mezőgazdának a tudományt is kell szolgálnia; illetve módjával — amennyire azt a gazdasági üzem megengedi — kísérleteket végeznie, s azoknak az adatait közvetlenül, vagy ha az írás isteni adományával nem volna megáldva, közvetve, azaz mások útján publikálni. Természetes, hogy a társadalmi problémák terén eszközölt megfigyelések, tapasztalatokra nézve is ugyanilyenek a kötelezettségei.

De vajon ilyenek-e az akadémiából kikerült egyének. Erre kitérő választ kell adnom; nem mintha az „igen“-t vagy „nem“-t nem merném kimondani, hanem azért, hogy a mi okleveles gazdáinkat, természetesen azokat, akik az akadémiát tisztességgel végeztek el,

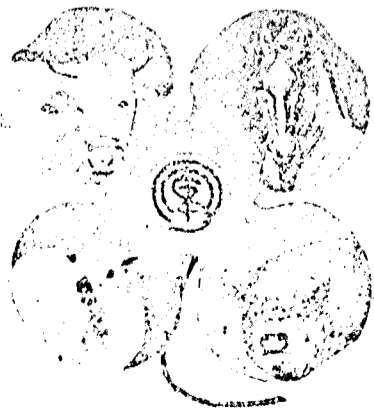
kellőképpen bemutassam. Egy ilyen fiatal ember olyan, mint egy nemes oltvány, mely a kertész keze alól kikerült és valahová el lett ültetve. Ha a talaj jó és az ápolás megfelelő, idővel szép, terebélyes fává fejlődik, mely a legnemesebb gyümölcsöket hozza nekünk; de ha a föld rossz, illetve az ápolás hiányzik, a fa fejlődése nem lesz megfelelő, s a gyümölcs is, bár meglátni rajta nemes voltát, nem elégít ki bennünket teljes mérvben. Olyan mint a jól kiválasztott vetőmag, melynek gondosan előkészített talaj kell, de azért mostoha viszonyok között is megtart valamit a tulajdonságaiból. Szóval az akadémiából kikerült ifju még nem teljes gazda; de fel van ruházva mind azokkal az ismeretekkel, melyek lehetővé teszik, hogy idővel azzá legyen. Ehhez gyakorlat kell; természetesen nem olyan gyakorlat, ahol az illető mindent kénytelen feladni, amit a főiskolán tanult, vagy ahol a fiatal ember legfőbb feladata a principális családjával foglalkozni és mihelyt vagy nem elég csinos fiu, esetleg rossz táncos, vagy a ruháját nem tudja szépen vasaltatni, mindjárt hasznavehetetlennek nyilvánítatik; hasonlóképpen olyan sem, melyben a fiatal embert előre már még mielőtt ismernők tudatlannak nyilvánítják, mert hiszen az intéző ur zupás örmester volt az uraság huszár ezredében; hanem olyan gyakorlat, ahol a fiatal ember egyrészt a főiskolán tanultaknak a viszonyoknak megfelelő alkalmazását láthatja, másrészt ahol őt atyai jóindulattal fogadják, hibáira figyelmeztetik, de nem róják fel neki mindjárt; ahol tanítják vezetik, hogy a nemes csemetéből szép terebélyes fa fejlődjön. Szóval a gazdasági akadémia megadja az alapot, melyre magának a fiatal gazdának szintén az akadémián tanultaknak az alapján építkezni kell; de nem magára hagyatva, hanem a gyakorlat mestereinek az ellenőrzése, sok évi tapasztalaton alapuló utbagazításai mellett. Ennek következtében a felsőbb mezőgazdasági szakoktatás legvégsőbb fórumának a gyakorlati életet kell tekintenünk.

Bizony ebben a kérdésben a mi gyakorlati gazdáinkat: földbirtokosokat, bérlőket, kezelőtiszteket sok — hogy úgy mondjam — bűn terheli. Legtöbb gazdaság a segédtsízt szerződtetésénél még ma is nem az elvégzett tanulmányok eredményét kimutató bizonyítvá-

nyokat nézi meg, hanem a fiatalember külsejét; mert még most is az a tévhit van elterjedve, hogy a gazdatisztnak elsősorban külsőleg imponáló egyénnek kell lennie. Elismerem, hogy a gazdatisztnak imponálni kell tudni; de hogy ennek főleg külsőleg kelljen megnyilvánulni, azt egyenesen tagadom. Számot kell vetnünk ugyanis azzal a körülménnyel, hogy munkás népünk ma már egész más intellektuális nívó áll, mint annak idején; hogy az ma már parancsolójának a belső értékét is mérlegelni képes, sőt nemcsak képes, hanem mérlegeli is. Azért az olyan gazdaságok környékén, ahol csak a nyers erőre van a munkások vezetése bázisra, a szocialista agitátor könnyen arat. Azt is látjuk, hogy mindjárt kezdetben a legnehezebb munkákat sózzák a fiatal ember nyakába; sokszor meg az egész üzem vezetése nehezedik vállaira, mert a principális ur csak reggel 7 vagy 8 órakor kel fel és egész tevékenysége a fiatal ember rossz indulatu kritikájából áll. Ha az üzem simán, jól megy, vagy ha pláne valami nagyon jól sikerül, a principális az érdem; de ha valami baj van, a fiatal emberen verik el a port. De az sem tartozik a ritkaságok közé, hogy a szorgalmas, nagy igyekezetű egyénben konkurenst lát a főnök és gyengeségének tudatában folyton rémlátásai vannak, melyektől megszabadulandó, kitorja a fiatal embert. Sőt sajnosan még olyasmiket is lehet hallani, hogy cselédekkel őriztetik ellen az okleveles embert.

Ezek nem ritka esetek, hanem némely uradalomban szintén rendszernek modható eljárások, melyek nem egy jóra való nagy képzettségű embert szeretett pályájának az elhagyására készítik, vagy pedig a gazdasági élet fergetegében mozgó ember egyik legfontosabb tulajdonságát: az önbizodalmat belőle kiölik. Ez bizony nem méltó eljárás és semmi esetre sem fedi azt a hivatást, amit a művelt gyakorlati gazdának ezen a téren be kell tölteni.

Ámde nem akarok egyoldalú lenni, mert úgy tünne fel a dolog, mintha azon a nézetet volnék, hogy az akadémiából kikerülő fiatal gazdák mind a helyzet magaslatán álló egyének volnának. Bizony itt is akad selejtes anyag, akár csak a nemes oltványok között. Sőt — nem tagadom — néha még azt is látjuk, hogy a legjobb referenciákkal az akadé-

Szíves tudomások. Angliában időző osztályvezetőnk értesítése szerint **aug. hó folyamán árverésre** kerül Budapesten kb. **300 drb. nagy testű, kiválóan jól tejelő, kizárólag fiatal, hasas, Dairy-Cows** tehén és pedig: **Red-Dairy, Road-Dairy és Derby-Dairy.** A katalógusnak idejében való megküldése végettaz érdeklődők mielőbbi igénybejelentését kérjük.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

miából távozó ifju nem válik be az életben, jóllehet, hogy a lehető legkedvezőbb körülmények közé jutott. Az ilyen esetek azonban a ritkaságok közé tartoznak, melyekből — mint sokan teszik — általános szabályokat nem lehet megállapítani.

Örömmel kell konstatálnunk, hogy a legtöbb okleveles gazda derekasan megállja helyét sokan még a mostani körülmények dacára is megmaradnak annak amivé őket a főiskola képezte. Hogy a gazdaságokban beválnak, azt — eltekintve attól, hogy az akadémiák igazgatóságaihoz érkezett számtalan dicsérő nyilatkozattal is tanúságot lehetne róla tenni — az a körülmény igazolja legjobban, mezőgazdaságunk valóságos roham lépésben megy előre, amit a konjunkturák kedvező voltán kívül bizony gazdáink morális és intellektuális képességeire kell visszavezetnünk. De nehogy félreértés legyen e mondásból és valaki esetleg azt higgye, mintha én ezt az érdemet talán a legujabb okleveles gazda generációnak akarnám vindikálni. Szó sincs róla! Én ezt az összes okleveles gazdáknak tulajdonitom; sőt kellemes kötelességet teljesítek akkor, amidőn azon nem okleveles gazdák előtt is kalapot emelek, akik autódidaktikus uton magukat arra a polcra emelték, ahol az oklevelesek állanak.

Azt is el kell ismernie mindenkinek, hogy képzett gazdáink a magasabb szempontoknak is eleget tudnak tenni. Már maga a jó gazdálkodás is annak tekinthető, mert a gazdaságok hozamának emelkedése a legkivánatosabb társadalomgazdasági jelenség. De a szövetkezeti eszme terjesztése, a munkáskérdés megoldása körül is sok érdemet szereztek maguknak. A mezőgazdasági érdekképviseleti szervek működésének újabb fellendülését és az ennek nyomában fakadt egészséges agrárszellemet is nagyrészt e szervek szakképzett vezetőinek köszönhetjük. A kísérletek, valamint a mezőgazdasági ismeretek terjesztésének nagy és fontos munkájából is nagyon szépen kivesszük részüket. Ezzel az arra hivatott közegek és intézmények működését tetemesen megkönnyítik és utóbbiak fejlődését hathatósan előmozdítják. Sokan az irodalom kies berkeiben fejtenek ki szép és eredményes munkásságot; amellet a szakoktatás is közülök egészíti ki tanerőit.

Fentiek alapján egészen határozottan állíthatjuk, hogy felsőbb mezőgazdasági szakoktatásunk a mezőgazdaságtan okszerű tanítása mellett művelt mezőgazdákat is nevel; mindezeknél fogva hivatásának ama piedesztálján áll, melyet úgy az állam, mint a társadalom tőle joggal megkövetel.

(Vége.)

A kolozsvári gazdasági akadémia évváró ünnepélye.

(7) A kolozsvári gazdasági akadémia július 20-án tartotta meg az 1910—11 tanévének évváró ünnepélyét, melyen a gazdasági akadémia teljes számu tanári s tisztikarán és hallgatóságán kívül részt vettek az Erdélyi Gazdasági Egylet képviselőiben dr. Gidófalvy István választmányi tag és Tokaji László e. titkár. Kolozsvármegye törvényhatóságának képviselőiben dr. Pavlik Sándor vm. főjegyző, dr. Cséser Lajos a kolozsvármegyei erdélyrészi kirendeltség vezetője és még nagyszámu érdeklődő közönség. Az évváró ünnepély mely a kolozsvári gazdasági akadémia eseményekben gazdag 42 tanévének beszámoló ünnepélye is volt egyben, igazán lélekemelő volt, és az ott elhangzott beszédek a jelen voltak lelkesedéssel töltötték el és mélyen meghatották.

Az emlékezetes évvárót dr. Péter Béla h. igazgató nyitotta meg a következő ünnepi beszéddel.

Mélyen tisztelt Vendégek! Tekintetes Tanári Kar! Tisztelt Hallgatóság!

Egy tanév berekesztésének ünnepélyére gyülekeztünk ma itt össze. Ujból letelt egy esztendő az idők végtelenségében és mi egy pár pillanatra megállunk itt, hogy visszatekintsünk erre a letelt évre, gondolatban ujából átéljük a tanév letelt napjait, hogy számot adjunk cselekedeteinkről, ténykedéseinkről. Midőn e beszámoló ünnepélyünket megnyitom, első sorban a megjelent vendégeinket tisztelettel üdvözlöm és örömmel adok kifejezést, hogy szivesek voltak ide fáradni, hogy megjelenésükkel emeljék ünnepélyünk fényét. Mert ünnepelni gyűltünk ma itt össze, hogy a szorgalom és előhaladás, a lelkiismeretes munka jutalmazását megünnepeljük. Az ünnepély tárgyát önök képezik t. hallgatóság. Önöknek jutalmat akarunk ma kiosztani és e jutalmazás nekünk ünnep, nekünk, kik három éven keresztül vezettük önöket a szakismeretek megszerzésének a rögs útján. Ez ünnepélyes pillanatban uraim álljanak meg egy percre. Ki-k szálljon magába s gondolkozzék, hogy jól használta e fel az időt, amit itt ez akadémia hajlékában eltöltött, nem prédálta-e könnyelműen azt a drága időt, amely a tanulásra, a szellemi gyarapodásra a legalkalmasabb. Tegyenek számot önök ön magukban három évi ittlétükről, mi is beszámolunk ma, nem a legutóbb lefolyt tanévről, hanem az önök három esztendőjéről is.

De mielőtt önök egész pályáját összefoglalóan elbirálnók és a legméltóbbakat az illő elismerésben és jutalomban részesitenők, legyen szabad elébb a tanévről röviden beszámolnom. Az 1910—1911-iki tanévet 1911 október 11.-én nyitotta meg dr. Szentkirályi Ákos igazgató és megnyitóját követte L. Szabó Dóme tanárnak »az immunitásról« szóló felolvasása. Az előadások október 12.-étől zavartalanul folytak, a szokásos ünnepnapok leszámításával július 1-ig. A hallgatóság magaviselete példás volt, fegyelmi kihágás nem fordult elő, s a szorgalom is kifogástalan volt.

E tanév elején nevezetes változás történt akadémiánkon, amennyiben annak igazgatója dr. Szentkirályi Ákos október végével visszalepott az aktív szolgálattól és nyugalomba vonult, így került az igazgatóság ügyeinek ideiglenes ellátása az én kezeimbe, s ebből ki-

folyólag abba a helyzetbe jutottam, hogy ma itt beszámolót tartsak.

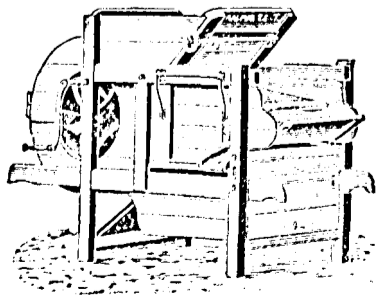
Dr. Szentkirályi Ákos 12 évi igazgatói és 24 évi tanári működése után lépett le a hivatalos funkció szinteréről és visszavonult a magán életbe. Visszavonult arról a térről, ahol ily hosszú ideig szolgálta a közügyet és ahol annyi alkotás dicséri az ő önfeláldozó munkásságát. Az ő bölcs vezetését és gazdag tapasztalatait immár most nélkülözniünk kell. A tapasztalt vezető nélkül a kezdők nehézségeivel kell göröngyös pályánkon tovább haladnunk. Hivatalos működése korszakot jelent akadémiánk történetében, az ő alkotásai biztosítják nevének fönmaradását annaleseinkben és mindazon felül élni fog az ő emléke mindnyájunk szívében, tisztelni és becsülni fogjuk őt örökké mint jóakaró, humánus és igazságszerető fönököt.

E tanév folyamán testületünk volt tagjai közül kettő hunyt el: *Kodolányi Antal* volt igazgató, aki a monostori tanintézet alapjait lerakta, azt szervezte, a tanítás módszerét megindította és irányt szabott ezen intézet jövőjének, december 6-án hunyt el. Február 10-én pedig elhunyt *dr. Haller Károly* miniszteri tanácsos, nyugalmazott egyetemi tanár, aki 30 éven keresztül volt a testület tagja, mint a jogismeretnek és a statisztikának előadója. Mind a két elhunyt érdemes kartársunk emlékét hiven megfogjuk őrizni.

A tanári kar e tanév folyamán is tölelhetőleg működött úgy az irodalmi téren, valamint a társadalmi élet más mezején is. Ugy tollal valamint élő szóval is hirdette a gazdasági előhaladás ígét ezen akadémia falain kívül is. Testületünk több tagja sűrűn szerepelt a falusi népszerű előadásokon mint előadó, egyesek az intelligens gazdák részére rendezett előadások előadói valának s a hozzánk tanácsért forduló nagy seregét ellátta a testület szakszerű felvilágosítással és tanácsccsal. A tanári testület ebbeli külön működését ezuttal nem részletezhetem itt egész terjedelmében, azt megtalálja az érdeklődő a sajtó alatt levő értesítőkben; csak annyit kívánok itt megemlíteni, hogy midőn a tanári kar a tudomány igazságait tovább adja, a kultura vívmányait tágabb köröknek is hozzáférhetővé teszi ezzel, a szellemi előhaladás napszámosa gyaránt működik s egy-egy téglát lerak hazánk gazdasági kulturájának épületéhez. Midőn a tanári kar ekkép minden idejét a köz javára hasznosítani igyekszik ezzel példát akar adni a reánk bízott hallgatóságnak a szorgalmas és szakadatlan munkára. És hallgatóságunk e példát követi is.

Hallgatóságunkról beszámolva jelentem, hogy e tanévre összesen 74 hallgató iratkozott be és pedig 70 rendes és 4 rendkívüli. Ez a szám az egyes évfolyamok között következőkép oszlott meg: I. éves volt 28, II. éves 27 és III. éves 15. A beiratkozottak között volt 9 végzett joghallgató, akik közül öten állam tudományi tudorok ezeken kívül volt egy bölcsészettudor és egy felszentelt lelkész. A beiratkozott hallgatók közül a tanév folyamán 4 hallgató kilépett, még pedig kettő betegség miatt, kettő pedig más pályára lépett át. A két konviktusban 52 hallgató lakott, még pedig a belsőbe 25, a külsőbe pedig 27.

A hallgatóság nagy része e tanév folyamán is ösztöndíjat élvezett. Az erdélyi alapítványi ösztöndíjat 32 élvezte, 6 hallgató pedig állami ösztöndíjban és segélyben részesült. 18 hallgató tandíj- és vizsgadíjmentességben része-

Minden gazdaságban
nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert künő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden
követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

sült és 6 érdemes léves hallgatónak elengedte a tanári testület a vegytani laboratoriumi díjat. Ez utóbbi ténykedés jutalom és elismerés jellegével bír s ezért névszerint megemlítem az illetőket, E hallgatók: Gárdonyi József, Gáspár Ferenc, Kelemen György, Regula Károly, Vajna István, Zsakó Zoltán. Szolgáljon nekik ez a kitüntetés buzdításul szorgalmas munka kifejtésére. Hallgatóságunk dicséretére megemlítem, hogy az O. M. G. E. által néhai Kodolányi Antal 50 éves írói jubileuma emlékére tett alapítványának pályadíját ami hallgatóink egyike dr. Farkas István III. éves hallgató nyerte el, még János János I. éves, Gróf Aurél és Veress Szilárd III. éves hallgatók dicséretet arattak e pályázaton. Az O. M. G. E. által hirdettet pályázaton az 5 hazai akadémia hallgatói összesen 5 pályamunkát adtak be, amelyek közül 3 a kolozsvári akadémiából került ki és mind a három dicséretet aratott.

Örömmel és büszkeséggel emlékezem meg a tényről, amely akadémiai hírnevét emeli, a hallgatóink komoly munkásságának tanubizonyosága és a tanári kar sikeres működésének eredménye. Hallgatóink szellemi niveaujának emeléséhez mindenesetre hozzájárul az a körülmény is, hogy egyetemi városban élünk, mert az egyetem tudományos gócpont, amely úgy közvetlenül valamint közvetve is élénk hatással van a környezetre, az ismeretek és a tudás fényét szerte árasztja szűkebb körzetén kívül is, de mindenesetre a tanári karnak legnagyobb része van a hallgatók e sikerében. Segítse az Uristen pályakoszorúzott fiatal szerzőinket továbbra is az irodalom mezején s arassanak az életben a mostanál még szebb babérokot is a hazai szakirodalom javára, ennek az akadémianak dicsőségére és az önök volt tanáraink az öröme. Át adom Farkas urnak a pályadíjat és örömmel fejezem ki önöknek dicséretemet.

A jelen tanév folyamán is több tanfolyamot tartottunk ez akadémian. Május 8—13-ig megtartottuk Ritter Gusztáv főkertésszel együtt a szokásos gyümölcsészeti tanfolyamot lelkészé számára. Ezuttal 26 lelkes vett részt e tanfolyamon. Az előadói tisztet kettőnkön kívül még Jablonovszky József kir. tan., a rovarföldtan állomás igazgatója is töltötte be.

Julius 27-én megfog nyilni ötödizben lelkészek és tanítók részére a gyógynövényismeretési tanfolyam, amelyre 83 felyamodás érkezett be, de erre csak 32-t tudunk felvenni és pedig 26-ot állami segélyvel, hatnak pedig meg lett engedve, hogy saját költségén vehet azon részt. E tanfolyam a mi akadémiank speciálitása, mert ilyen tanfolyam eddig még sehol sem volt, még a külföldön sem Adja az Ég. hogy meg legyen az eredménye künn a per-fériákon.

Akadémiank e tanév folyamán a kiállításokból is kivette a részét. Az ősszel itt helyben tartott kiállításon, melyet az E. G. E. rendezett, akadémiank növénytermelési állattenyésztési és technológiai tanszéke, továbbá a kertészete és a gyógynövénytelepe vett részt érdekes kollekciónnal, amelyek a látogató közönség élénk tetszését kiváltották. Akadémianknak említett csoportjai külön-külön egy-egy díszlevelet nyertek. Az elmúlt őszön részt vettünk a berlini sörárpa- és komlókiaállításán, mely alkalommal külön dicséretet aratott akadémiank. A folyó év tavaszán megnyílt és most is nyitva álló torinoi kiállításon akadémiank technológiai és növénytermelési tanszéke, valamint a gyógynövénytelepe a mi viszonyainkra jellemző speciális kollekciónnal felvonult, amelyek a mi munkálkodásunk hű kifejezői.

Kirándulások. Junius 9—19 megtartottuk a III-ik évfolyammal a szokásos nagy tanulmány kirándulást. Dr. Baintner Ferenc tanár vezetése, Sztankovits János, Juhász Árpád és Jászberényi András tanárok szakbeli magyarázata mellett megtekintették a kirándulók első sorban gróf Pallavicini Sándor midszentalgói uradalmát, azután Szeged városának gazdasági intézményeit valamint a Pálffy-féle paprikaörlő malmot, azután a vukovári gr. Eltz-féle uradalmat tanulmányozták. Vukovárról Fiuméba rándult át a társaság az ottani gyárak és a gazdát érdeklő intézmények tanulmányozására, majd Fonyódon tanulmányozták a gróf Zichy-féle uradalmat és végül a főváros egynehány nevezetesebb mezőgazdasági intézményének megtekintése után tapasztalatokban gazdagodva hazatértek kirándulóink.

A tanulságos uton mindenütt a legfigyelmesebb előzékenységgel találkoztak kirándulóink s a legkészségesebb kalauzolás mellett a szeretetreméltóságnak és szíves vendégszeretetnek bő részesei voltak tanáraink és hallgatóink úgy, hogy mindnyájukra felejthetetlen emlékekben maradnak a kiránduláson eltöltött napok.

Fogadják a vendéglátó uradalmak és tisztviselők ezuton is az akadémia hálás köszönetét.

A nagy tanulmánykiránduláson kívül voltak kisebb kirándulásaink is. Egy-egy napos kirándulás volt Marosvásárhelyre az ottani cukorgyár megismerésére, továbbá Gyaluba a szeszgyárak, Hidegszamos az erdőüzemek, a gőzfürész valamint a városi villamostelep tanulmányozására, mindig az illető szakmák tanárainak vezetése mellett. Félnapos kirándulásokat rendezett az akadémia részint a helybeli gyárak (gyufagyár, jéggyár, szeszgyár, sörgyár, dohánygyár stb.) megtekintésére részint az erdészeti, a növényföldtan és a földmértani gyakorlatokkal kapcsolatban. Az elméleti és gyakorlati oktatás felszerelésében történt változások körül jelenthetem, hogy könyvtárunk a múlt év folyamán 332 művel, 425 kötettel gyarapított, úgy, hogy könyvtárunk állománya az 1910-ik év végén 7132 kötetből állt a hallgatók könyvtárain kívül.

Röviden még a hallgatóság kebelében tennivaló egyleteink működéséről kell megemlíkezni.

A segélyegylet dr. Baintner Ferenc tanár elnökle és br. Jósika János II. éves hallgató alelnök vezetése mellett nemes működést fejtett ki e tanév folyamán is és 15 felyamodó hallgató között 800 K, segélyt osztott ki. Vagyona a tanév végén 9047 K. 14 fill. volt.

Az önkéntes tűzoltó egylet Jászberényi András tanár főparancsnoksága és dr. Lányi Andor III. éves hallgató alparancsnok buzgó vezetése mellett működött és tagjait a tűzoltói ismeretekre megtanította.

Az olvasókör dr. Seyfried Károly tanár díszelnök és dr. gr. Bethlen György III. é. hallgató elnök buzgó közreműködése mellett szép működést fejtett ki e tanév folyamán s több érdekes felolvasást tartott. Mint felolvasók szerepeltek: br. Jósika János II. é. h. amerikai tanulmány-utján szerzett tapasztalatairól számolt be, Gróf Aurél III. é. h. a bonyhádi szarvasmarhafajtáról érkezett, Uher Vilmos II. éves h. a szentdemeteri magyar szarvasmarháról tartott felolvasást.

Az olvasókör ezuttal is több pályadíjat tűzött ki. Még pedig:

A növénytermelési kérdés volt: »Milyen jelentősége van a mesterséges trágyatélék alkalmazásának Erdélyben?» Erre a munkára 2 pályamű érkezett be. Az egyik

jelégje: »Nekünk nem gazdálkodnunk, hanem jövedelmezően kell gazdálkodnunk. A bírálataz erre vonatkozólag így szól, hogy: »ezen pályamunkának a kitűzött 50 K díj kiadható«. A másik pályamunka jelégje: »A munka nemesít«. A bírálataz szerint ezen pályamunka szerzője dicséretben részesítendő. A pályadíj nyertese Uher Vilmos II. éves hallgató lett, dicséretben részesült János János I. éves hallgató.

Az üzemtanból 3 alternatív kérdés volt kitözve:

a) Hogyan lehet egy közép nagyságú 300—400 holdas belterjesen kezelt gazdaság talajerőfenntartásáról gondoskodni?

b) Hogyan lehet egy ugyanilyen gazdaságban helyi viszonyok figyelembe vételével a haszonállattenyésztést szervezni?

c) Milyen körülmények között indokolt egy gazdaság belterjes kezelése és mikben fognak nyilvánulni annak látható jelei?

Az üzemtani kérdésre egy pályamunka érkezett be, amelynek jelégje: »Ne csak a jelenre nézz, hanem a jövőt is szem előtt tartsd«. A bírálataz kedvező lévén e pályamunkáról szerzőjének dr. Fazakas Istvánnak kiadatik az 50 K pályadíj.

A dal és zene-egylet e tanévben több évi szünetelés után újra életre támadt, mert hallgatóink között elég számmal akadtak ezuttal zeneértő és a zenét kultiváló tagok. Ez az egylet Göllner János tanár díszelnöksége és Zareczky Pál II. éves hallgató elnökle mellett működött és több ízben adta tanujelét a tagok zeneképességének A zenekar kiváló sikerrel működött közre a március 15-iki hazafias ünnepélyünkön, valamint a hallgatók ismerkedési estélyén és a bánffyhungyadi agrár-estélyen. A zenekar buzgó vezetője Hargita Károly I. éves hallgató volt.

Ezekben voltam bátor e tanév lefolyásáról röviden beszámolni. Tanári kar és hallgatóság tehát derekasan kivette a részét a munkából e tanév folyamán is.

A záró ünnepély további folyamán lettek a jutalom díjak kiosztva.

Kolozsvármegye »Gyarmathy Miklós« alapítványának kamatai minden tanév végén egy kolozsvármegyei, vagy ha ilyen nem volna, erdélyrészi születésű kitűnően végzett hallgató jutalmazására fordítandók.

A tanári testület első helyen gróf Bethlen Györgyöt, 2. helyen Veres Szilárdot és 3. helyen Szász Károlyt jelölte. E három hallgató közül Kolozsvármegye alispánja, gróf Bethlen György III. éves hallgatónak ítélte oda a jutalomdíjat és akinek a vármegye nevében dr. Pavlik Sándor vm. főjegyző adta át lelkes beszéd keretében.

Az E. G. E. hajdani dísz elnökének »gróf Mikó Imre emlékére« 4000 koronás alapítványt tett, amelynek 200 K-nyi kamatai minden tanév végén egy kitűnően végzett erdélyrészi születésű hallgatónk jutalmazására fordítandók. A tanári testület az alapítvány intézkedéséhez híven 3-as jelölést tett és erre a jutalomra első hely: dr. Fazakas István, 2-ik hely: Szopos András, 3-ik hely: dr. Székely Ferencet jelölte.

Ugyancsak az E. G. E. kezeli néhai Bors Albert nagybirtokos 4000 K-ás alapítványát, amelynek 200 K-nyi kamatait a tanév végén egy jelesen végzett hallgató jutalmazására kell fordítani. A tanári testület erre a jutalomra 1-ső helyen: dr. Nyárády György, 2-ik helyen dr. Lányi Andor, 3-ik helyen Gróf Aurélt jelölte.

Az erdélyi gazdasági egylet a Mikó Imre-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
 Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékjelők és finom angol és francia zsebkendők.
 Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.
 Fia és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf
 utódai
 fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára
 Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.
 Telefon-szám 567. Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágybuzat szak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajta új és nagyságú szalon, chéllő és futó-szőnyeg, gyorsú és csipkéké-gyönyök.

 Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

féle jutalmat dr. Fazakas István, a Bors Albert jutalomdíjat pedig dr. Nyárády György III. éves hallgatóknak adományozta, kiknek a jutalomdíjakat az E. G. E. megbízásából dr. Gidófalvy István igen elismerő s buzdító szavak kíséretében nyújtotta át.

A tanári testület ezen akadémia tanintézeti 10 éves jubileuma alkalmával 1000 K alapítványt tett, amelyet a 25 éves Jubileum alkalmával 2000 K-ra kiegészített, egy jelesen végzett hallgató jutalmazására. Ezen alapítvány kamatait ezidén a tanári testület Szopos Andrásnak ítélte oda. Szopos Andrásnak, a jutalmat az igazgató a szorgalmas munka elismerése jeléül átadta.

A jutalomdíjak kiosztása után dr. Páter h. igazgató átadta a végzett hallgatóknak három évi fáradozásuk gyümölcsét a diplomát, egyben bucsúzó szavakat intézve hozzájuk mondván:

S így elérkeztünk ünnepélyünk tárgysorozatának utolsó és egyuttal legérzékenyebb pontjához a bucsúhoz. Bucsuzunk a most kilépő hallgatóinktól. Bucsut kell, hogy mondjunk egymásnak, mert hiszen önök ma diplomával a kezökben távoznak az alma materből és végleg elhagyják az iskola padját. Diplomájuk három évi fáradozásuk gyümölcse. Szimbóluma a kenyérkeresetre való érettségnek, formális bizonyítéka szakismeretbeli készségüknek. De t. Úraim ha önök csak a diplomával kezökben hagyják el ma akadémiánk küszöbét, ha önök ittéltek alatt csak a vizsgák kedvéért tanultak, akkor önök nagyon szegényen távoznak körünk, reményem, hogy a szakismeretek dus halmazát is viszik magukkal, mert ezek nélkül a diploma bizony csak egy darab papiros. Nem kívánhatjuk ugyan azt, hogy önök most ebben a percben, amikor önöket okleveles gazdákká avatjuk, mind azt a fejökben bírják, amit 3 év alatt itt hallottak és tanultak, inkább csak azt kívánhatjuk, hogy a dolgok lényegével tisztában legyenek és ismerjék a szakismeretek forrását, tudják azt, hogy hol mit kell keresni.

Nemrégiben keményen megtámadták a gazdasági akadémiákat a nyivánosság előtt. Azzal vádoltak bennünket, hogy tudatlanul bocsátjuk ki a fiatalságot; szemünkre vetik, hogy amikor önök kilépnek az életbe nem tudnak gazdálkodni. Erre itt ezen ünnepélyes pillanatban röviden csak annyit mondhatok, hogy olyan iskola nem létezik, a hol kész mestereket nevelnek. Az iskola csak az alapot rakhatja le, amelyre az életben építeni kell. Mint a hogy a mérnök, az orvos, az ügyvéd és minden más pályabeli fiatal ember diplomája által még nem vált e pálya mesterévé, hanem diplomája dacára előlről kell kezdeni a szakmabeli kiművelését, mert a mestert csak a gyakorlat neveli. Így tehát önöktől sem kívánhatja senki sem igazságosan, hogy most azonnal már tudjanak uradalmakat kormányozni. Ilyen dolgot legfeljebb olyanok követelnek, akik maguk nem jártak meg az előképzettségnek rendes iskoláját.

Hogy tehát önök t. Uraim az életben boldoguljanak, ahhoz az a tudat kell, hogy a diploma mellé gyakorlati ismereteket kell, hogy szerezzenek, állandóan, folytonosan műveljék és képezzék tovább magukat.

De hogy e pályán boldogok legyenek, ahhoz még egy kellék szükséges. Midőn ma elhagyják ez akadémiát kezökben oklevéllel, fe-

jökben tudományal e felszereléssel egyedül még nem lesznek boldogok, hanem ahhoz még az is kell, hogy vigyének magukkal valamint a szívökben és nevezetesen a gazdasági pályához való szeretetet. Hiszem és remélem, hogy a 3-ik kellék is megvan önökben azért midőn most szabad szárnyaikra bocsátja neveltjeit az alma mater sok szerencsét és biztos boldogulást kívánunk önöknek pályájukon. Gondoljanak szívesen vissza szakismereteik forrására és tartásuk meg az akadémiát jó emlékekben! Végül pedig ne tévezzék soha sem szem elől, az életnek legfontosabb szabályát nevezetesen azt, hogy netérjenek le sohasem az egyenesség és a becsületesség útjáról. Önök azt talán fölösleges mondásnak tekintik. De önök még nem ismerik az életet, önök az életet még csak a szülők gondos védőszárnyai alatt éltek, eddig az életet még csak az iskola falaiból ismerik, még nem tudják azt, hogy az életbe mindenkor igaznak és becsületesnek lenni, mily nehéz. Legyenek tehát erősek, legyenek mindig képesek a csábitásnak ellentállani és ha netalán egy pillanatra gyöngülne az ellentálló erejük, ha egy percre meg-megtántorodni készülné akaraterőjük akkor, jusson eszökbe az alma mater, amely mindig éber szemmel figyel az önök tetteit és számon tartja fiainak cselekedeteit. Az Isten gondos keze vezérelje életök pályáján és vezesse önöket a tisztességes boldogulás rögzös, de egyedül biztos útján. Legyenek a hazának mindig hű fiai és teljesítsék buzgalommal a társadalommal szemben felmerülő kötelességeiket.

Önöket pedig t. Uram akik ma még nem bucsuznak tőlünk, hanem még tovább folytatják a tanulmányaikat, lássanak hozzá továbbra is szorgalommal és kitartással munkájukhoz, hogy ha elérkezik majd az a nevezetes pillanat amikor majd a kész oklevelet átveszik, nyugodt lelkiismerettel tekinthessenek vissza az itt eltöltött időre és azzal a tudattal vehessék majd át az okleveleket, hogy kötelességemet hiva teljesítettem!

Végül köszönetet mondok az akadémia nevében a megjelent vendégeinknek. Köszönöm, hogy ide fáradtak, köszönöm, hogy jó indulattal és gondos figyelemmel fordultak a mi fiaink felé őrizték meg akadémiánkcal szemben ezt a jóindulatot továbbra is és találják meg e fáradozásuk jutalmát ime e ragyogó arcokon, az ujdonsült diplomás fiatal emberek boldogságán!

És végül köszönetet kell mondanom a tanári karnak a tanév folyamán kifejtett buzgó fáradozásáért és ernyedetlen munkásságáért kívánom a tanári testület minden egyes tagjának, hogy élvezze nyugodtan a szünidő nyugalma és pihenjen nyugodtan a kiállott fáradság után.

Dr. Páter h. igazgató lelkes, mélyreható s őnézettől duzzadó kijelentéseket tartalmazó beszédét a jelenvoltak őszinte örömmel, nagy elismeréssel és lelkesedéssel fogadták. Az érdemes h. igazgatót hosszasan éljeneztek, mire az akadémia 42. zárőnnepélye vége ért.

A romániai tanulmány-út.

II.

Vintileanha, 1911. VII/5.

Egy 25 hektáros állami szőlő és gyümölcs-telep, melynek hivatása az országot gyümölcs-csemetekkel és szőlőoltványokkal ellátni és ezt

a célt gyönyörűen szolgálja részben direkt ki-
osztásokkal, illetőleg eladásokkal, részben pedig
tanulók és munkások jó kiképzésével, kik aztán
szétáradva az országban terjesztik a gyümölcs
és szőlőkulturát.

A pénzért adott fák ára darabonként 75
báni (70—75 fillér), de

100 drb vásárlásánál	10%
200 > >	20%
400 > >	25%

kedvezményt adnak. Az ingyen adottaknál és akik azt kérik, a vásárlóknál is — *ingyen ültetők* adnak s időnként meg is metszik ingyen. Egy szóval: dolgoznak.

A szőlőoltványok jórészt Riparia portalisra oltattak és 100 leiért (96 korona) adják ezrit.

A gyümölcsfa-nemesítés egyik igen radikális módja az, hogy kiküldenek 1—2 tanulót, egy-egy gazdához, hogy félvad fát, különösen szilvafát oltsa át nemesre. A gazda ha megengedi jó, ha nem engedi, hát jön a *zsandár* és kényszeríti. Az egyes megyékben mindben van hasonló falkola a megfelelő féleségekből. A tenyésztett féleségek úgy gyümölcsből, mint szőlőből nagyjában egyeznek a mienkkel, s érdekes, hogy a régi erdélyi furmint — *som* — szőlő náluk még a régi eredetiségében megvan és úgy került oda, hogy réges-régen, 600 évvel ezelőtt egy erdélyi főúr küldött Vitéz Mihálynak ajándékba egy csomó venyigét.

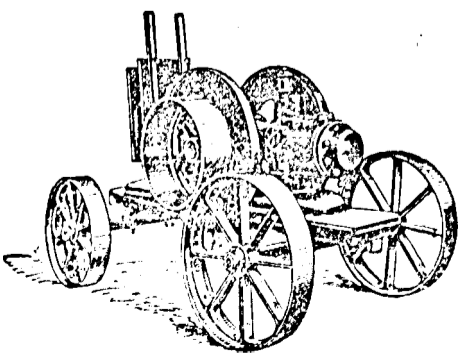
A szőlő mind sodronyra van futtatva 2 méter széles sorokban és a sik földön, amilyen az iskola helye is, fogatosan művelik.

Az iskola keretében van egy kis gazdaság is, melyet mintaszerűen kezelnek. Igás állataik: muraközi lovak és moldvai ökrök. Tenyészállatjuk nincs.

Szemle után megvendégelték és ittunk a 600 éve bekerült som-venyige utódjának levéből is baráti poharat.

Idáig, még csak úgy vonatból gazdálkodtunk, állattenyésztést, olyat, amelyet mi annak nevezhetünk, még nem láttunk. A vonatban beszélgetve romániai urakkal, köztük vezetőinkkel is és nézetelve az Alföldünkre emlékeztető szép sikságot, melyet Vintileanha körül Ménes-Magyarádra emlékeztető szőlőhegyek környékeznek egy oldalról, a következő feljegyezni valókat találtuk. A talaj kitűnő és erre van bazirozva egész földművelésük. Takarmány-termelés kevés. Csak tengeri- és buzatáblát s kevés tavaszi lát az ember, s legnagyobb részét részleges művelésben; a tengerit eke után vetve *fészesen* művelik, s vetik utána a búzat.

A földművelés egyik általános rendszere az, hogy 1 hektár területért fizetnek átlag 50-60 leit, s ezt nem készpénzben, hanem munkában, vagy pedig azért, hogy a földbirtokosok ki nem adott földjeiket megművelhessék, mert

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Legbiztosabb hajtóerő a

GNOM

Iroda és raktár: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.

magánjáró benzín- és
nyersolajmotor.

5000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető.
Arjegyék ingyen és bérmentve. 2579

igás állatot, moldvai ökröt, keveset tartanak. Ami a munkákat illeti, hát egy pagonyt, mely = 5012 m² megszánt a bérlő 12 leiért, boronál 2 leiért, betakar 8 leiért. A földbérlet kisterületekre sokkal magasabb áru akár csak nálunk. Örökáron való vásárlás nagyban kb. 450 lei pogonyonként — kicsibe sokkal több.

(Folyt. köv.)

Sörárpa- és komlókiállítás.

(7.) Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1911 szeptember hó 23-tól 25-éig terjedő időben Budapesten országos sörárpa- és komlókiállítást rendez. A kiállításnak célja a különböző vidékek sörárpa-féleségei s az egyes árpa-féleségekkel valamint komlóval elért termelési eredmények bemutatása.

Ezen kiállításon kívánatos volna ha az erdélyrészi komló és árpa nagyobb mértékben lenne bemutatva, mint az eddig volt. A díjazás, illetőleg a kiállításon való elhelyezés céljából az árpa és a komló minták termelési körzetek szerint fognak csoportosítottatni, ezen csoportok között a sörárpanál a hetedik »Szamos-, Maros-, Küküllő-, Olt-vidéki« csoportba lesznek sorolva az erdélyrészi árpák, a komlónál pedig a negyedik »erdélyi« csoportba.

Sajnos a közelmúltban rendezett komló- és árpakiállításokon az erdélyrészi árpa fényesen tündökölt távollétével, az 1908. évi sörárpa-kiállításon pl. összesen egy azaz egy brassómegyei árpa minta képviselte az erdélyrészi árpákat. Ezen sajnálatos körülmény indító okát kerestem és kérdezősködtem több birtokostól, hogy miért nem vett részt a kiállításon? A válasz a legtöbb esetben egyszerűen az volt, hogy »az én árpám nem sörárpa«, azon kérdésemre pedig, hogy miért nem sörárpa a válasz »mert nem fehér«. Más irányban a gazdák tájékozódást Erdélyben nem igen iparkodtak szerezni, arról, hogy az árpájuk sörárpa-e vagy nem, megelégedtek azzal, hogy az árpa nem fehér tehát nem sörárpa.

A sörárpanál hosszú időn keresztül a szín tényleg igen fontos szerepet játszott, ma azonban már a fehér színnek a jelentősége csökkent bizonyos mértékig, mert a tapasztalat beigazolta, hogy az erősebben sárga árpából, ha az különben kifogástalan ép oly jó sörárpa lehet főzni, mint a fehérből vagy a világossárgából. A szín illetőleg a kereskedelem rendszeren kifogásolja, és jogosan kifogásolja, a zöldesbejászó, tarka színű, barna hegyű, fakó színű árpákat, mert az ilyen árpa, szemre nem tetszetős, csirázóképessége pedig egyenetlen és rossz. Tehát egyoldalulag a sörárpát megítélni nem lehet, hanem csak azon tulajdonságok összessége alapján, melyek megszabják a jó minőségű sörárpát. A sörárpa minőségének megállapításával figyelembe kell venni a tisztaságot, ezer szem súlyát, hektólitersúlyt, az árpamagvak egyenetlenségét, teltségét, a héjvastagságot, lisztességet, csirázó képességet, protein-viz-extrakt-keményítő tartalmat.

Sajnos a mi gazdáink nagy része nem tördök a sörárpájának minőségével annak megfelelő termelésével, javításával nincs tisztába, hogy milyen követelményeket támasztanak a sörárpával szemben, és nem győződnek meg a szabályszerű vizsgálatok alapján az árpa minőségéről. Az erdélyrészi árpák egy része a sörárpa követelményeinek, hogy megfelel, azt

legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy több sörgyár használ erdélyi árpát sörfőzéshez.

A jelen évben amidőn az árpa egyrészt nagyobb területen lett termelve, másrészt amikor a termés minősége is az eddigi jelentések szerint jónak ígérkezik, kétszeresen kívánatos, hogy erdélyrészi gazdáink minél nagyobb számban jelenjenek meg a sörárpa kiállításon és mutassák be árpaterméseiket, versenyezvén az erdélyrészi árpák díjazására kitűzött egy 150 koronás, kettő 100 koronás és három 50 koronás díjért.

A kiállításon kívánatos volna ha nemcsak nagy- és közép birtokosainak, de kisbirtokosaink is szereplnének és egy nagyobb kollektív keretében mutatnák be, milyen árpát tudnak termelni.

A kiállításra beküldendő árpa mennyisége 9.5 kgrm. A beküldött mintának sem szabad kézzel szedettnek lennie, hanem a szokásos gépekkel tisztított selejtes magtól, gyomtól mentes árpa átlagát kell képeznie, és nem képezni, sem különlegesen kikészíteni nem szabad. A cséplésnél vigyázni kell, hogy az árpa nagyon erősen ne toklászoltassék; mert a nagyon lehegyezett árpát a sör gyáros kifogásolja. Az árpa minta az árpamennyiség több helyéről vendő s 2 zacskóba osztandó el úgy, hogy azok mindegyikébe körülbelül 4.75 kgrm. árpa jusson. Az árpa minták bérmentetlenül küldendők be a Gazdasági Akadémia növénytermelési Tanácsára címére Kolozsvárra minél előbb, de legkésőbb augusztus hó 25-ig.

Tenyészállatdíjazások.

(7.) Az erdélyi gazdasági egyesület kolozsvármegyei szakosztálya, mely olyan széleskörű tevékenységet fejt ki a vármegye gazdasági élete terén, újabban a m. kir. földmívelésügyi minisztérium államsegélyével Kolozs r. t. városban Kolozsvármegye járásában augusztus és szeptember hónapokban kisgazdák által tenyésztett erdélyi magyar szarvasmarhák részére *Járásai Tenyészállatdíjazást* tart.

A szakosztály nagytekintetű alelnöke, Dózsa Endre cs. kir. kamarás alispán és érdemes előadója dr. Cséser Lajos nagy körültekintéssel állapították meg az állatdíjazások helyét és fáradhatatlanul munkálkodnak azoknak sikere érdekében. A követésre méltó példát, bár az egyes járásokban minél többen követnék és iparkodnának mindent elkövetni, hogy az állatdíjazások minél fényesebben sikerüljenek és azok tényleg ünnepei legyenek az illető járások gazdaközönségeinek. Az állatdíjazások rendezésének sorrendje augusztus hónapban a következő: *Augusztus hó 6-án Kolozs r. tan. városban.* A bíráló-bizottság elnöke: Palló Imre, tagok: Nagy József v. tanácsos, Czeglédi Ákosellenőr, Zabulik János, Bernát István Mihályné, Rác Juon Dumitrué, Jarca János állatorvos, Dr. Seyfried Károly gazdasági akadémiai tanár. *Augusztus hó 13-án Nagysármáson,* Elnök: gróf Béldi Kálmán, helyettese Veszprémi Antal, tagok: Lázár Gábor, Bitai Ferenc, gróf Béldi György, gróf Logothety Alfréd, Gidófalvi Kálmán, Wachsmann Péter, Szász Ferenc, Szász Dezső, Ugron Ferenc, Dr. Gaál Dezső, Borbély Ferenc, Balla Lajos, Juhos Lajos gazd. akadémiai tanár. *Augusztus hó 20-án Gyaluban.* Elnök: gróf Eszterházy Kálmán főispán, helyettes elnök: Gallus Viktor, tagok: Dési Gyula, gy. Rosenberger Ignác, Kovács Béla, Kún László, br. Jósika Aladár, Taszler Rezső, Juhász Árpád gazdasági akadémiai tanár. *Augusztus hó 27-én a moesi járásban Magyarorszáton.* Elnök: Gaál Gyula, tagok: Nagy Elek, Deák Ferenc, Endes Lajos, Gaál Jenő, Gedeleán János, Antonya

Mihály, Jászberényi András, gazdasági akadémiai tanár.

A bírálatban hivatalból részt vesznek: a járási főszolgabírók képviselői, járási m. kir. állatorvosok, m. kir. gazdasági felügyelőség, kirendeltségi megbízott s Kolozsvármegye gazdasági szaktanára.

Díjtervezet: Tehéndíjak: 1-ső díj 50 korona 2-ik díj 40 kor. 3-ik díj 30 kor. 4-ik díj 20 5-ik díj 10 kor. Együtt 150 korona.

Három éves üsződíjak: 1-ső díj 50 kor. 2-ik díj 40 kor. 3-ik díj 30 kor. 4-ik díj 20 5-ik díj 10 kor. Együtt 150 kor.

Két éves üsződíjak: 1-ső díj 40 kor. 2-ik díj 30 kor. 3-ik díj 20 kor. 4-ik díj 10 kor. Együtt 100 kor.

Tudnivalók: A díjazásokon csak kisgazdák (50 k.-h.) állatai vehetnek részt, ha az állat legalább egy év óta tulajdonukban van, kétely esetén ez előjárásági bizonylattal igazolandó. A díjazások mindenkor délelőtt 9 órakor kezdődnek, elkészen érkezők állatai csak akkor bírálhatók, ha a díjakból marad. A díjazás megejtése után a díjkiosztást megelőzőleg a m. kir. gazdasági felügyelő az I. díjat nyert állatokról előadást tart a közönségnek. Az állatdíjazás helyének elrendezése az illetékes községi előjáróság kötelessége. A rend fentartásáért is ő felelős. A kiadott díjakról a nyertesek bélyeges nyugtát adnak, a bíráló-bizottság *jegyzője* (járásai állatorvos) pedig a bírálat és díjazás megejtéséről jegyzőkönyvet vesz fel s az elnökkel aláíratván, átadja a szakosztály kiküldöttének.

Felhívjuk olvasóink figyelmét is e díjazásokra, kérve, működjenek közre azok sikere érdekében és jelenjenek meg minél nagyobb számban azokon.

Állami népségítő gazdasági akciók Magyarországon.

I.

Egy szerény zöldborítéku vaskos füzet érkezett a nyilvánosság elé a m. kir. földmívelésügyi minisztériumból,* amely az állami gazdasági népségítő akciókról számol be. Már a könyv címében levő *területjelzés* mutatja, hogy ezen akciók valami különleges állami tevékenység és nem rendes országos sablonosak, mintegy az állami közgazdasági irányzatokban évenként rendszeresen, s *közzsükségből* visszatérő, szinte megalapított tevékenység. Nem, ez a 12 év óta megindított különleges működés az országnak három hegyes geográfiaja, kulturális és gazdasági tekintetben 50—100 évvel elmaradt nemzetiségi nyelvű vidék szellem és anyagi sorsán a javítani hivatott állami intézmény. Csak Magyarország térképére kell tekintenünk, s a zordon, hegyes ország határ mentén körülrajzoljuk a különleges ápolásba fogott területeket, s csak geografus szemmel nézve is ezen országterületeket, hamar elhisszük, hogy ezen vidékek már természeti, geográfiai és geológiai viszonyaiknál fogva is valószínűleg messze elmaradtak a magyar Alföld, a kis Dunántul mezőgazdasági kultúrája mellett. Ezen szegény vidékekről régóta hallatszó panasz következménye azután azon igazság hivatalos elismerése, hogy legalább az *Állam* pótolja egyelőre, átmenetileg azon javakat az itt megfelelő formában, amit a boldogabb vidéknek a *természet* megadott!

Ezen hatékony és sürgős állami segítő akcióit involváló helyi száz és száz féle bajokat nem részletezem itt; elég az hozzá, hogy ezen vidékek s lakói igen szegények, gazdaságilag is elmaradtak, különösen áll ez a hegyvidéki és felvidéki, államilag istápoltt területekről, ahol a nagyobbára tót, illetve ruthén nemzetiségű lakosság már ma is sokat mesélhetne, illetve mutathatna a magyar állam segítő keze nyomán fáradt közgazdasági s kul-

* A hegyvidéki, erdélyrészi és felvidéki gazdasági akciók 1909 évi működésének ismertetése.

FELHIVÁS

GABONA-VETŐMAGVAK ELADÁSÁRA.

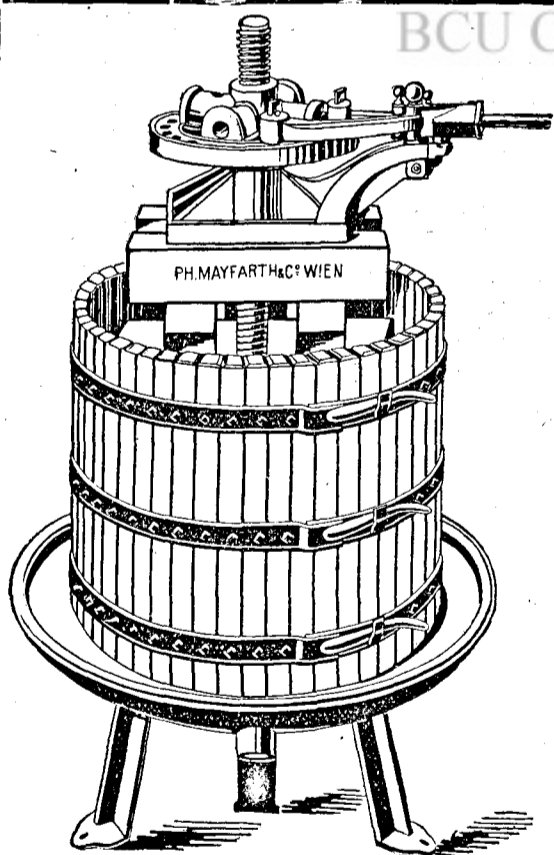
Nagyobb külföldi kereslet lévén erdélyrészi gabona-vetőmagvak iránt, felhívjuk azon hazarészi birtokos urakat, akiknek az idén jobb minőségü

búza, rozs, árpa és zab
termésük van, hogy azokból (ha csak egyikből is) egy 2 kg.-os, teljesen azonos mintát

augusztus hó 24-éig
a mennyiség mázsánkénti ár és hektolitersúly megjelölésével — hozzánk beküldeni sziveskedjenek.

AZ
ERDÉLYI GAZDA
KIADÓHIVATALA, KOLOZSVÁRT.

2612

Legmodernebbül berendezett gyári intézetünk
40 év óta áll a legelső helyen
az összes présgyarak között és
a legjobb hírnévnek örvend.

Kérjen különleges képes árjegyzéket (309. sz.) a bor- és gyümölcsprésekről, teljes szüretelési berendezésekről, u. n. víznyomású prés-, gyümölcs- és szőlőmalmok, szőlőzúzók és bogozók stb.

Több mint 680 éremmel és első díjjal kitüntetve.

PH. MAYFARTH & CO.
Wien, II. Taborstrasse 71.

Képviselek kerestetnek.

2586

Sz. 215—1911.

Eladó vetőmagvak.

Kitünő minőségű, rendkívüli bőtermű és fagyálló

Petkusi rozs

az idén is 16 métermázsát termett. Métermázsánként 24 korona.

Diószegi buza

métermázsánként 26 korona.

2610

Zsákok beszerzési árban számíttatnak.

Megrendelhető: a radnóthi uradalom intézőségénél.

A t. szőlősgazdák figyelmébe ajánljuk az általunk évek óta gyártott és legjobbnak elismert

DEMJÉN-féle
„VULKÁN”
hátkénporfúvó-
készülék.

Erős és tartós kivitel
Könnyen kezelhető,
legmegbízhatóbb
szerkezet. A porozás
tetszés szerint
szabályozható.

Megrendelhető:
Demjén
Ignác

műszaki fém- és pléhcikkek gyárában
Budapest, VIII., Magdolna-u. 14.

2581

Viharálló, rozsdavédő,

legjobb mindennemű vas szerkezetek mázolására!
Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádogtetők,
vasgerendák, oszlopok,
gazometerek, kandaláberek

vasrácsok, vasajtók mázolására.

Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa

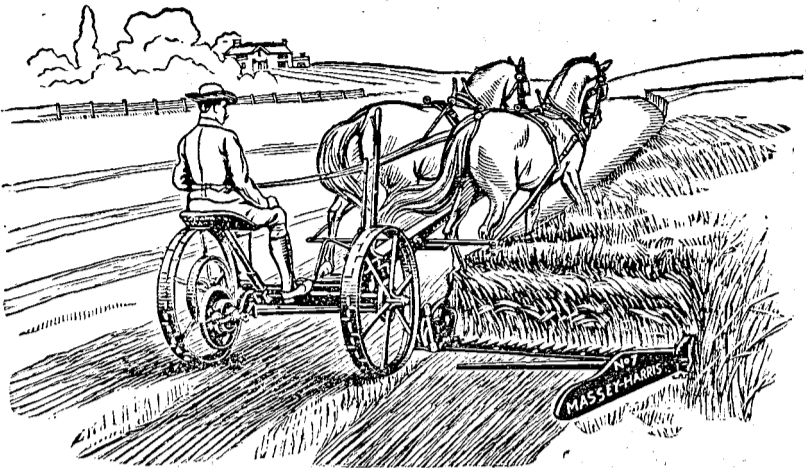
festékgyára

Budapest, VII. ker.,

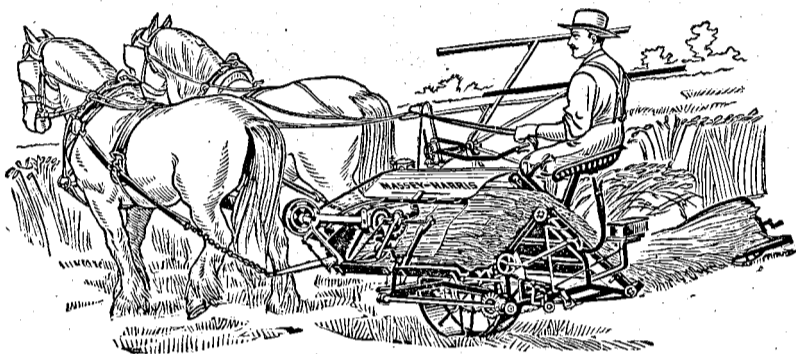
Örnagy-utca 4. szám.

MASSEY-HARRIS C^o R. T.

2521

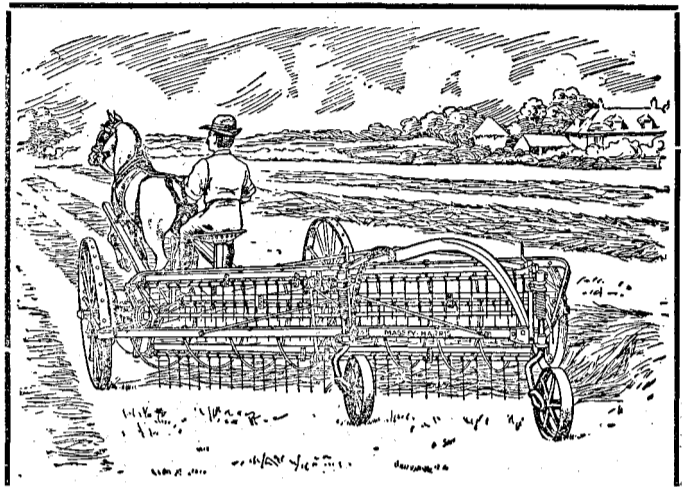

A világ legjobb gyártmányai!

**fűkaszaló, aratógép és föld-
:: mívelő eszközök gyára ::
TORONTO, ÉSZAK-
AMERIKA.**

„Side Delivery“

Kombinált szénagyűjtő- és forgatógép.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld

Massey-Harris C^o R. T. Budapest, V., Alkotmány-utca 23.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyúttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kimélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadékkul alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleit. **Telefon: 859. sz.**

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség
GOMBOS BENŐ. Kolozsvár, Ferenc József-út 7.
A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál

jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szerezhető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tisztá lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladónak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet.** Tessék ajánlatot kérni!

2260

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Miniaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betáblázás mellett a mindenkori pénzviszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglevő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10-50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös anuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017 Az igazgatóság.

OMEGA-LANCKUT

a világ legjobb, leghíresebb és legolcsóbb kutszivattyúja, reudkívül sok vizet ad, kis gyermek kezelheti, soha be nem fagy, soha nem romlik, mindenki felszerelheti és karban tarthatja. **Árúlap ingyen és bérmentve.**

2581 Községi jegyzők honorálatnak.
BARDOS és BRACHFELD
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5/6 sz.

Három db. megypiros berni fajta tenyészbika

eladó

Boér Olivérnél,
Hidvég, Háromszékvárm.

2609

A legjobb sorsjegy a magyar jelzáloghitelbank

KONVERZIONÁLIS SORSJEGY,
MERT e sorsjegyek mindegyikét kihúzzák,
MERT e sorsjegyek akkor is tovább játszanak, ha azokra má egy vagy több nyeremény esett,
MERT e sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióként is letehetők bárhol.
MERT az összes létező sorsjegyek közül a legjobb játéktérve ennek van és
NERT legnagyobb főnyereménye 2004

EGY MILLIÓ KORONA.

Húzások: minden év február 25-én, április 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab 10 havi részletre havi 16— korona	
11	15—
15	11—
17	10—
19	9—
23	7.50
25	7—
30	6—

vagy letétre 30— K foglaltó befizetés után legolcsóbb kamattal. A nyeremények azonnal a vévőt illetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.-nál
Mátyás király-tér 7. szám alatt.

Uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kévekötel, amerikai manillazsineg kölcsön és eladás kartellen kívül.

2578

NAGEL ADOLF BUDAPEST, V., Arany János-ú. 10. Táviratcim Nagela. :: Telefon 35—92.

Szám : 3046—1911.

Pályázati hirdetmény.

A tordai Szabó József-féle kisebb magyar gazdasági iskolába való felvételre ezennel pályázat hirdettetik.

Az iskola célja az erdélyi részekben az ottani viszonyoknak megfelelő helyes gazdálkodás ismereteit terjeszteni, kisczadákat saját birtokon való önálló gazdálkodásra megtanítani, továbbá az ottani nagyobb gazdaságok számára megbízható s kellő gyakorlattal bíró előmunkásokat, béres gazdákat, tehenes számagókat stb. kiképezni.

A tanfolyam tartama két év.

Ez iskolába az 1911—1912 ik tanévre 12 ingyenes növendék fog felvétetni. Az ingyenes növendékek az iskolában teljes ellátást élveznek és kifejtett szorgalmukhoz képest havi 6—10 korona ruházati segélyben részesülnek. A felvételi feltételek és egyuttal a felvételi kérvényhez csatolandó okmányok a következők:

a) **születési bizonyítvány**, mely igazolja, hogy a felveendő 17-ik életévét betöltötte. Katonai szolgálat teljesítését tanúsító igazolvány a felvételnél előnyben részesít;

b) **orvosi bizonyítvány**, mely az ép, erős, gazdasági munkára alkalmas testalkatot igazolja és a himlő elleni sikeres újraoltást bizonyítja;

c) **elemi iskolai bizonyítvány** annak igazolására, hogy a belépni óhajtó jól tud írni, olvasni s a négy alapművellettel számolni. Gazdasági ismétlő iskolát végzett egyének a felvételnél előnyben részesülnek;

d) **írásbeli nyilatkozat** a belépni óhajtó szüleitől, esetleg annak gyámjától, melyben azok arra kötelezik magokat, hogy a tanfolyam tartama alatt a növendékeket az iskola kötelékéből nem veszik ki;

e) **hatóságierkölcsei bizonyítvány**;

f) **állami ingyenes helyre folyamodóknál hiteles irat**, mely feltünteti a belépő apjának vagyoni állapotát és foglalkozását, a belépő növendék testvéreinek számát és életkorát, valamint azt a körülményt, hogy a folyamodó kisbirtokos fia és megelőzőleg apja vagy más gazdaságában foglalkozott.

Az ezen okmányokkal felszerelt és a m. kir. földmívelésügyi minister ur önagyméltóságához címzett kérvény, lehetőleg személyes jelentkezés útján az erdélyrészi (székelyföldi) ministeri kirendeltségnél Marosvásárhelyt, vagy pedig a Szabó József-féle kisebb magyar gazdasági iskola igazgatóságánál (állami birtok kezeléségénél) Tordán legkésőbb **flyó évi augusztus hó 15-ig** lesz beadandó.

Az iskola szervezeti, rend- és fegyelmi szabályzata ugyanott megtekinthető, vagy pedig érdeklődőknek a m. kir. földmívelésügyi ministerium erdélyrészi (székelyföldi) kirendeltségéhez Marosvásárhelyre intézendő levélbeli megkeresésére díjtalanul megküldetik.

Marosvásárhely, 1911. június hó 15.

2611

Erdélyrészi (székelyföldi) ministeri kirendeltség.

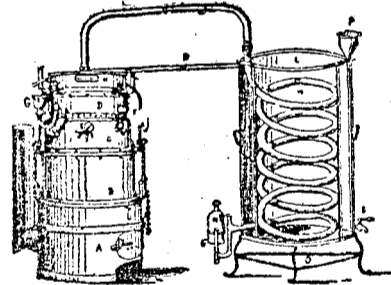

Az ezredéves országos kiállításon nagy éremmel, I. Szegedi és II. Pozsonyi mezőgazdasági kiállításon 3 ezüst éremmel kitüntetve.

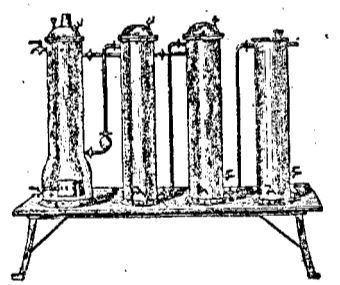
Legujabb gyümölcs-, törköly és borseprű-lepároló készülékek,

duplafőző kazánok **vizfürdővel**, **kozmasodás** lehetetlen, mert a cefre teljesen vízben lesz fölfőrralva. Egyszerű keverővel ellátott és **tengelyen fordítható**, könnyen és gyorsan kiüríthető főzőkazánok, mindennemű pálinka és cognacfőző kazánokat szállít és **gyári berendezések** felszerelésére ajánlja magát

Gállik Lajos rézművesmester üzlete
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 8. szám.

Képes átjegyzéket bérmentve küld.

Ócska rezet folyó árban becserél.

Tenyész állat eladás.

Birtokbérbeadás folytán önkéntes árverésen eladásra kerülnek az alább felsorolt

szarvasmarhák.

I. Magyar-erdélyi fajtából mintegy:

60 drb. különböző-koru fejős tehén borjuval. 30 drb. fiatal tehén borju nélkül. 60 drb. 1—3 éves üsző. 40 drb. 1—3 éves tinó.

II. Vöröstarka fajtából mintegy:

20 drb. különböző-koru tehén. 30 drb. 1—3 éves üsző és ökör.

Az árverés Maroshévízen (Maros-Tordam.) a máv. állomás közelében levő Maroshid mellett majorban f. évi augusztus hó 1-én d. e. 10 órától kezdődőleg lesz megtartva.

Az állatok kikiáltási áron alól nem adatnak el. Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál:

„Urmánczy Jeromos maroshévízi gazdasága“
Maroshéviz.

2607

Gőzeke garnitúra eredeti Fowler-féle, ugynevezett 10-es, mely csupán 5 évig volt üzemben s tökéletesen jó karba van hozva,

ELADÓ.

Bővebbet a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31. sz.

2605